

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. VIII. Quomodo mereamur Gratiam & Gloriam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

sunt viatores. Nam via opponitur status immobilis, seu non amplius mutandus in statum merendi per contemptum Boni Temporalis.

885. Defacto autem eos non posse per actus honestos contemnere aliquid bonum temporale, tanquam impossibile cum tali actu honesto, declarat idem auctor. Quia ex quo à reliquis mortalibus sejuncti vitam agunt omnino placidam & imbellem, sunt expertes omnis molestia liberè declinabilis per omissionem actuum honestorum. Nempe, inquit, habent omnem morum honestatem, cum omnibus commodis, quorum ipsis copia & potestas simpliciter facta est, conjunctam; nec Deo placent vlla eorum incommoda liberè suscepta: separavit enim eos à reliquis, vt pacificè degerent liberi ab omni molestia, omnique incommodo praegravante sanctos ac honestos mores, quoad omnes & singulos eorum actus. Sunt enim liberi à fomitibus vexatione, ex communi sententia, eademque ratione dicendi videntur liberi ab omni alia molestia commodi & incommodi temporalis, valentis retrahere ab amore honestatis, vel totaliter, vel quoad partem, & ingerentis difficultatem aliquam placidæ prosecutioni ejusdem honestatis adequatè sumptæ. Hac ille.

886. Hinc autem (vt ad quæstionem tituli veniamus) deducitur cum eodem Authore, & P. Vasquez, contra Suarez, ex natura rei, & non merè ex arbitrio Dei provenire, quòd ratio via fit de conceptu meriti. Quia status viatoris est convertibilis cum indifferentia ad prosecutionem & contemptum arduum commodi temporalis, impossibilis cum actu honesto meritorio; quæ indifferentia, vt probatum est, requiritur ad rationem meriti.

Neque refert, quòd Enoch & Elias adhuc censeantur esse viatores, & tamen non possint nunc mereri. Nam non est necesse, vt viator pro omni tempore possit mereri: alioquin infantes & amentes non essent viatores: satis ergo est, quòd ad statum merendi possint redire aut pervenire.

887. Econtrario infertur, animas Patrum in Limbo & in Purgatorio, & infantium decedentium sine Baptismo, non esse viatores, quia non sunt amplius capaces actuum arduorum contemptivorum boni temporalis! eo prorsus modo quo de Enoch & Elia declaratum est, cum hoc discrimine, quòd illæ animæ non sint amplius rediturae ad statum merendi, sicut rediturae sunt Enoch & Elias.

CONTROVERSIA VIII.

Quomodo mereamur Gratiam & Gloriam.

888. **T**Am Gratia, quàm Gloria correspondens Gratia, dupliciter considerari potest: primo, quoad primam collationem ad Justificationem, intuitu ultimæ dispositionis ad Justificationem, itidem quoad gloriam correspondentem Gratia primò collata: Secundo, quoad augmentum Gratia, & similiter quoad correspondentem augmentum Gloriae.

Certum imprimis est, & videtur omnino definitum in Tridentino sess. 6. can. 32. hominem justificatum mereri per opera elicitia in Gratia augmentum ipsius Gratia habitualis. Neque enim admittenda est interpretatio P. Gabriels Vazopinantis posse Tridentinum intelligi saltem de, quòd plus non velit, quàm quòd iusti faciant magis Sancti per ipsa bona opera. Hanc itaque interpretationem nullo modo patiuntur verba Tridentini. Si quis, inquit, dixerit, non justificatum bonis operibus, non verè mereri augmentum gratia &c. Si hoc non esset aliud, quàm fieri magis sanctos, idem esset ac si diceret, non mereri ipsa nostra opera, per quæ firmus magis sancti: non ergo intellexit solum illud augmentum sanctitatis, quod provenit formaliter à ipsis operibus.

889. Dubitatur 1. An per ultimam dispositionem ad gratiam, seu justificationem, peccato obtinendam, mereamur aliquo modo primam infusionem gratia.

Prima sententia negat ultimam dispositionem, qualis est perfecta contritio, omnem rationem meriti, etiam de congruo. Ita Capreolus, de tus, Hostius, & inclinat Stapletonus ac Medina apud Suarez.

Secunda sententia est, illam dispositionem non solum habere rationem meriti de congruo, sed etiam de condigno. Ita viri docti in Hispania docuerunt, teste Turriano.

Tertia & vera sententia est, negans quidem illi dispositioni meritum de condigno, concedens tamen Meritum de Congruo.

890. Prior Pars probatur ex dictis. Primo; In tantum mereamur aliquid donum supernaturale de condigno, in quantum actus meritorius dignificatur à Gratia sanctificante: ut patet ex ultima dispositio ad infusionem Gratia, non potest dignificari à Gratia infundenda intuitu illius dispositionis: ergo &c. Minor probatur ex illa Theologorum Regula: Principium Meriti non cadit sub Merito. Atqui Gratia dignificans est principium Meriti, immò forma denominans meritum.

meritum de condigno: ergo illa gratia quæ dignificat, non cadit sub Meritum, hoc est, non est premium ad quod dignificat. Huc facit illud ad Rom. 7. *Iustificati gratis per gratiam ipsius per redemptionem*: & ad Titum 3. *Non ex operibus Iustificati quæ fecimus nos, sed secundum misericordiam quæ nos fecit.*

Probatur jam secunda pars. Nam vltima dispositio est actus supernaturalis & honestus: ergo de congruo meretur omne illud, quod meretur de condigno, si fieret in gratia: atqui tunc meretur de condigno augmentum gratiæ: ergo quando non fit in gratia, meretur de congruo gratiam.

891. Dices, hoc argumentum probari posse, quod non solum actus perfectæ charitatis, sed etiam actus aliarum virtutum mererentur de congruo iustificationem. R. Distinguendo sequentiam, in actu primo remoto, concedo: in actu primo proximo, nego. Ratio est, quia non omne quod meretur de congruo, illud ipso facto consequimur. Soli actui Charitatis hoc privilegium defacto Deus concessit, non alijs actibus; quamvis si & his concederet, non esset retributio imprudens, ut patet ex eo, quod (ex probabilis sententia) in antiquo Testamento præmiaverit fidem parentum iustificatione parvulorum.

892. Probatur eadem secunda pars ex SS. litteris, in quibus apertè dicitur, quod Iustificationem mereamur, aut mereri possumus operibus bonis, sive remotè & mediare, sive proximè. Ad Hebr. 7. *Beneficentie autem & communionis nolite oblivisci, talibus enim hostijs promeretur* (id est propitijs redditur) *Deus*. Atqui hoc non est meritum de condigno: ergo de congruo.

Probatur 3. Auctoritate S. Augustini *Epist. 107. Neque ipsa, inquit, remissio peccatorum sine aliquo merito est, si fides illam impetrat: neque enim nullum est meritum fidei*. Vbi observandum est, quod S. Augustinus in viatoribus pro eodem accipiat, impetrationem, & meritum, quia oratio viatoris ita est impetratoria, ut etiam sit meritoria. Hinc autem

893. Confirmatur argumentum. In Sacris litteris dicuntur peccatores impetrare Iustificationem: ergo etiam rectè dicuntur eam promereri, præsertim cum ratio meriti plus laudabilitatis includat, quàm ratio orationis, & præterea difficilior sit, seu minùs probabilis spes impetrandi veniam sine merito, quàm eam promerendi: peccator enim est odio dignus, & exaudicio orationis (secluso merito) est pura puta liberalitas, non involvens vllam retributionem, qualem involuit præmiatio. Antecedens autem probatur ex Matth. 18. *Serve nequam omne debitum dimisi tibi, quia rogasti me*. Lucæ 18. cum publicanus dixisset: *Deus propitijs esto mihi peccatori*:

subjungitur. *Descendit hic iustificatus in domum suam*.

894. Dubitatur 2. & difficiliùs, an de condigno mereamur primam gloriam, correspondentem primæ gratiæ, acceptæ intuitu vltimæ dispositionis. In qua re RR. multum dissentiunt.

Prima sententia affirmat, Contritionem extra Sacramentum iustificantem, licet primam gratiam mereatur tantum de congruo, mereri tamen primam Gloriam de condigno, nimirum quia dignificatur à gratia. Ita Suarez, Vasquez, Granadus, Tannerus, Valent. quibus ob auctoritatem accedit Arriaga.

Secunda sententia negat. Ita quidam antiqui, quos sequitur Card. de Lugo d. 6. de Incarn. f. 3. n. 59. & P. Esparza, ac probabilissimam vocat Arriaga.

Tertia sententia distinguit inter primam productionem vltimæ dispositionis, & inter ejusdem continuationem. Quoad primam productionem negat, & sic convenit cum secunda sententia; Quoad continuationem affirmat illum actum non solum mereri de condigno augmentum gratiæ & gloriæ, sed etiam primam Gloriam, eò quod ille actus quoad substantiam maneat idem: adeoque licet quoad durationem mereatur augmentum gloriæ, quoad substantiam tamen actus merebitur primam gloriam de condigno; quia in secundo instanti jam est actus dignificatus à prima Gratia. Ita P. Oviedo. Pro resolutione

895. Notandum est, Gloriam dari Beatis duplici titulo; nempe titulo Hæreditatis, & titulo Mercedis, sive præmij. Titulus Hæreditatis est Gratia sanctificans; unde infantes Baptizati consequuntur gloriam præcisè titulo Hæreditatis. Titulo verò præmij & mercedis datur insuper intuitu meritorum, dignificatorum gratiæ sanctificantis, & quidem immediatè; hoc est, gloria est æquè præmium immediatum, ac est illud augmentum gratiæ, quod datur intuitu operis dignificati, quia titulus præmij non est Gratia, sed opus meritorium dignificatum. Hoc supposito

Displicet tertia sententia ex duplici capite. Primum est, quia supponit, actus vitales intentionales esse entitates physicè permanentes, quod in philosophia rejici solet à pluribus, quibus & ego assentior. Secundò displicet, quia etiam dato quod actus meritorij essent permanentes, falsum tamen est, quod substantia actus meritorij dupliciter, & bis præmiatur, nempe de congruo & de condigno; de congruo quidem in primo instanti, deinde in posteriore de condigno, adjuncto simul alio præmio intuitu continuationis, quod asserit hæc sententia singularis. Itaque

896. DICO,

896. DICO, probabilius, aliisque principijs conformius esse, quod prima Gloria non cadat sub meritum de condigno. Probatur. Si Contritio quâ justificatur peccator mereretur de condigno primam gloriam, deberet posse assignari gratia, à qua dignificaretur ad illud præmium: sed non potest assignari: ergo &c.

Respondet Arriaga, Contritionem dignificari ab illa Gratia, quam meretur de congruo, & quidem dignificari in signo posteriore: Nam sicut in signo posteriore Gratia collata dat formaliter jus ad gloriam, ut ad hereditatem, ita etiam reddit actum Contritionis dignum ad gloriam, ut ad præmium. Sed contra. Contritio per ipsam gratiam præmiatur ultra condignum, est enim præmium de congruo tantum, & non supponit Contritionem aliunde dignificatam: ergo in illo signo, in quo Deus videt & invenit Contritionem ut meritoriam, & decernit illi liberale præmium, non invenitur dignificata ad suum præmium immediatum: ergo si Contritio dignificaretur à suo præmio congruo ad Gloriam, tunc Gloria non esset præmium immediatum, sed esset præmium Contritionis, ut jam de congruo & ultra condignum præmiatur per primam gratiam, quæ est titulus hereditatis: hoc autem videtur inconveniens. Nam si præmium potest dignificare ad novum præmium, sequitur absurdus processus, qui in quibusdam casibus admitendus esset, nempe quando secundum præmium esset iterum dignificativum ad tertium, & tertium ad quartum, & sic deinceps: v. g. (est exemplum Lugonis) proponat Rex præmia militibus hostem victuris, diversa tamen pro diversitate statûs, & conditionis: plebeis quidem det statum nobilium, nobilibus Baronum, Baronibus Comitum, Comitibus Marchionum, Marchionibus Principum &c. jam si Plebeius vincat hostem, ipso facto fit nobilis: ergo si hoc præmium dignificaret ad statum Baronis, jam etiam fieret ex Nobili Baro, & sic deinceps, & sic omnes denique fierent Principes, adeoque æquales, qui antea erant inæqualissimi: sicut ergo in hoc casu Nobilitas accepta in præmium, non dignificaret ad Baronatum, quia ipsa fuit præmium ad æquatum in plebeio, ita & multo minus Gloria prima, quæ est plus quam præmium ad æquans meritum, dignificabit ad Gloriam tantumquam præmium distinctum. Hinc

887. Probatur Conclusio 2. à priori cum Card. de Lugo n. 53. Nam contra naturam meriti est, dignificari à suo præmio pro eodem instanti. Præmiatus enim non movetur à suo præmio, sed ab ijs, quæ præmiandus affert de suo ad acquirendum præmium: atqui in casu de quo disputamus, primam gratiam non affert præmiandus de suo; ergo non potest movere præmiandem ad dandum præmium propter illud ipsum

opus, propter quod præmiandus accipit primum gratiam. atqui dignitas operis debet movere præmiandem: ergo prima gratia non potest dignificare ad ulterius præmium illud ipsum opus, cuius est præmium.

898. Obijciunt vnicè Canon 32. sess. 6. Concilij Tridentini, qui sic habet. Si quis dixerit, ipsum justificatum bonis operibus quæ ad regnum Dei gratiam, & JESU CHRISTI meritis, cuius viduum membrum est, fieri, non veri meriti augmentum gratiæ, vitam eternam, & ipsam vitam eternam, si tamen in gratia decesserit, consecrationem, atque etiam Gloriæ augmentum, anathema sit. Ut illud maxime ponderatur, quod de Gratia loquimur dicatur, iustum mereri illius augmentum de gloria verò seu vita eterna, dicatur, quod homo mereatur & vitam eternam, & ejus augmentum: ergo juxta Tridentinum etiam prima gloria cadit sub meritum de condigno, aliisque frustraneum est illud membrum.

Caterùm vt bene advertunt DD. Adversarij nihil patrocinatur hic locus, si bene consideretur, sed omnibus explicandus est. Nam licet adversarij, quantum ad gloriam velint illam operationem intelligere de vltima dispositione ad justificationem, hoc tamen nullâ ratione dici potest. Loquitur enim totus Canon de operibus factis in gratia, ut consideranti liquet. Atqui fatentur omnes, nos non mereri primam gloriam per opera facta in gratia: ergo non advertitur canon nobis magis quam adversarijs, hunc sincerè judicare. Superest ergo dicendum, quæ sit ejus legitima interpretatio.

899. P. Martinus Esparza duas novæ interpretationes, modòque defendendi, eodem modo mereamur de condigno primam gloriam, assert, quarum neutra videtur satisfactæ.

Prima est hæc. Jus ad Gloriam, quod convenit justificato ex vi suæ justificationis seu primæ gratiæ, non est omnino absolutum, sed quodammodo conditionatum, & verè capax exceptionis, atque adeo pendens adhuc à futuro, quoad suum vltimum complementum, & tunc omnino absolutam obligandi Deum ad retributionem Gloriæ, ut patet ex illa particula Concilij: Si tamen in gratia decesserit. Omnia ergo pertinent, & eo modo pertinent ad complementum ejus juris, & exclusionem ejus exceptionis, quæ conferunt, & quomodo conferunt ad perseverantiam finalem in gratia. Opera autem justificati conferunt ad perseverantiam finalem in gratia, duplici ratione. Primum enim, per opera bona superaddita post justificationem, accipitur meritorie gratia habitualis, cum augmento proportionali omnium virtutum infusarum. Quò autem majorem gratiam quis habet, intensioresque virtutes, eò est melius dispositus ad perseverandum finaliter in gratia. Deinde, opera

opera bona iustificati excludunt in genere causæ formalis actus vitiosos, vnicuique eorum oppositi-
tos, & impeditivos perseverantiæ finalis in gra-
tis; & quod plura, & pluries huiusmodi impedi-
tione excluduntur, eò redditur certior perseve-
rantia finalis, ac proinde stabilitur magis, mi-
nusque subest exceptioni Jus præexistens ad
gloriam. Frequenti porro usu receptum est, ut
ea, quibus ultimo completur Jus aliquod, atque ab
exceptionibus, quibus ex se subest, absolvitur,
exceptionem idem Jus, sicut univèrsim in rebus quo-
que alijs, unusquisque effectus tribuitur com-
plenti ultimo virtutem inductivam ejus. Ita
ille.

900. Toto hoc discursu concessio & per-
pensis, non videtur vllatenus satisfactum præfenti
difficultati. Præfens enim difficultas non versa-
tur in eo, ut explicetur, quomodo actus meri-
torij facti in gratia, conducant quomodocunque
ad consecutionem vitæ æternæ, sed, an, & quò-
modo vitam æternam mereantur de condigno,
quod est longè diversum à priore. Torus autem
discursus tandem sinit in declaratione prio-
ris, & ne verbulo tangit punctum posterius. Quòd
autem illa sint longè diversa, facile ostenditur.
Imprimis, nullo opere Bono meretur de condi-
gno perseverantiam finalem; & tamen opera Bo-
na conducunt ad perseverantiam finalem duplici
modo prædicto. Quòd autem non mereamur
perseverantiam finalem, ratio est, quia quidquid
dehinc meremur nobis ipsis de condigno, infal-
libiliter consequimur: nullum autem opus Bo-
num habet hoc privilegium, ut post se infallibi-
liter trahat perseverantiam finalem: Ergo aliud
est, conducere quoquo modo ad complementum
Juris ad gloriam, quod est perseverantia finalis;
& aliud, mereri illud complementum de condi-
gno: hoc posterius nulli operi bono convenit.
Deberet autem convenire, ut diceremur hoc
modo mereri de condigno primam gloriam. Bre-
viter. Ultimum complementum Juris ad glo-
riam, non est illa facilitatio inducta per frequen-
ter actus virtutum, sed est ipsa Mors obita in Gra-
tia; hæc autem non cadit sub Meritum de condi-
gno, ut omnes docent.

Uterius; si discursus relatus bonus esset,
posset quis sine inconvenienti dicere, quòd opera
honestæ naturalia, elicitæ in statu gratiæ, mere-
rentur aliquo modo de condigno vitam æternam,
quia etiam conferunt aliquo modo ad perseve-
rantiam finalem, quatenus remouent actus op-
positos; ergo si hoc non sufficit, nihil assigna-
tum est, ex quo probetur meritum de condigno.
Ex hæc circa primam novam rationem. Audia-
mus etiam secundam.

901. Dicit præterea potest (inquit P. Mar-
tinus) præscindendo à Concilio, Adultum, præ-
eunte propria dispositione iustificatum, eo ipso
mereri de condigno primam gloriam seu vitam

æternam quoad substantiam, condignitate me-
rentis, licet non mereatur eandem de condigno
condignitate Operis Meritorij. Sensus est: quòd
homo per ultimam dispositionem aliquo modo
(hoc est saltem de congruo) meretur Gratiam
& Gloriam: & quia illi in eo ipso instanti super-
additur gratia, per quam fit dignus gloria, potest
dici meritis esse gloriam de condigno, non con-
dignitate operis, sed operantis.

Cæterum, hæc doctrina & facit quæstionem
de modo loquendi, & non servit ad explicatio-
nem Canonis, quod agnoscit P. Martinus illis
verbis. *Præscindendo à Concilio.* Ratio est, quia,
ut is ipse docet, Concilium loquitur de actibus
factis in gratia; hæc verò explicatio loquitur de
ultima dispositione ad gratiam. Deinde Conci-
lium turpiter æquivocasset, usurpando in eodem
contextu rationem *Meriti condigni*, in duplici di-
verso sensu; semel pro merito condigno con-
dignitate operis, & deinde pro merito condigno
solum condignitate operantis. Alia ergo inter-
pretatio nobis quaerenda est. Pro qua

902. Adverto 1. Adversarios vnicè vr-
gere, ut ostendatur, quid diversum significant
illa voces: *vitam æternam*: & *augmentum Gloriæ*,
nisi per illud prius significetur prima Gloria: a-
liquin fatendum erit (inquiunt) quòd in illo ca-
none sint aliqua verba superflua. Hæc tamen
adversariorum sollicitudo est nimis scrupulosa;
cùm omnibus fatendum sit, in illo canone esse
aliqua verba eatenus superflua, quatenus idem
diversis vocibus bis dicitur. Dicant enim mihi
adversarij, quid aliud significant hæc verba: *vitam
æternam mereri*: quàm hæc alia: *vitæ æternæ con-
secutionem*? & tamen utrumque ponitur.

903. Adverto 2. Adversarios, ad asseren-
dum, quòd per ultimam dispositionem homo me-
reatur de condigno vitam æternam, induci ex
falsa suppositione, nempe quòd nullus adultus
possit consequi vitam æternam solo titulo hære-
ditatis, sed debeat insuper consequi titulo præmij
& mercedis. & hoc putant definiri cap. 16. ubi
dicitur, proponendam esse vitam æternam, tan-
quam Gratiæ Filijs, & tanquam mercedem pro
meritis. Hoc, inquam, falsum est, ut ex adver-
sarijs fatetur Oviedo & Suarez; posset enim ad-
ultus hodie habere attritionem v. g. vel, si nun-
quam peccavit, actum fidei & spei, cum propo-
sito servandi totam legem, & cras suscipere Ba-
ptismum, ac post Baptismum mori, nullo alio actu
interveniente: quo casu, sicut nullo actu merere-
tur de congruo primam Gratiæ, ita nec vitam æ-
ternam; & tamen salvaretur, adeoque Beatitudinem
consequeretur solo Titulo Hæreditatis. Itaq; loco
citato solum præcipitur, ut proponatur vita æterna
ut Merces hypotheticè, videlicet, si ponantur meri-
ta. Nunc ad explicationem canonis veniendo,

R r

904. Di-

904. Dicendum est, Vitam æternam dici primum non ultimæ dispositionis, vt jam superius ostensum est, sed actus meritorij, procedentis in statu Gratiæ, & quidem non vnius solius, ratione conseruationis ejusdem in secundo instanti, vt volebat P. Oviedo, sed omnium planè, vt ex adversarijs optimè probat Suarez, & patet ex toto contextu. Hoc autem imprimis sufficienter verificatur, si dicatur, nos per illos actus eatenus mereri vitam æternam, quatenus hæc continetur in quovis gradu augmenti Gratiæ. Neque hic loquendi modus est inusitatus; sic enim dicimus, nos per singula peccata mortalia mereri penam æternam: sic etiam dicitur aliquis per capitale delictum mereri mortem, tametsi independentè à delicto sit obnoxius mortis, & per delictum solummodo mereatur qualitatem & accelerationem mortis.

905. Neque obstat, quòd Concilium diversimodè loquatur de Gratiâ & Gloria, vt in objectione urgebatur, nempe quòd non dicat, nos mereri Gratiâ & ejus augmentum, sicut dicit, nos mereri Gloriam & ejus augmentum. Nam ad hoc duplex est Responsio.

Respondetur primò, hoc discrimen esse, quòd dum meremur augmentum Gratiæ, Gloriam necdum possideamus in se, sed tantum in sua radice, seu in suo jure, hoc est Gratiâ, & quidem in jure solum conditionato, vt supra notatum est. At verò, quando meremur augmentum gratiæ, gratiam jam habemus pro priori natura. Jam verò ex communi modo loquendi solet ratio Præmij tribui illi rei, quæ nondum habetur in se. (licet habeatur in sua radice) & cujus largitio necessaria est ad obtinendum illud, quod formaliter promeremur; non ita solet ratio præmij tribui illi rei, quam jam actu in se possidemus dum meremur. Declaratur in exemplo. Filius legitimus, ratione filiationis habet jus ad hereditatem, saltem quoad legitimam, v.g. trientem: quodsi accedant merita, ob quæ illum pater scribat heredem ex asse, potest simpliciter dici factus hæres ob merita sua; e contra, si habeat à patrefamilias peculium aliquod, & cum illo ita negotietur, vt peculium augeat, non rectè diceretur per negotiationem acquisivisse peculium, sed solum auxisse peculium, quia scilicet ad negotiationem præsupponitur actu habere peculium, non tamen ad hereditatem ex asse consequendam præsupponitur consecutus esse trientem, sed tantum in spe, & jure quodam conditionato: nisi sua culpa mereatur exheredari. Sic se res habet in nostro casu: nam Gratiæ augmentum quod formaliter meremur, non potest acquiri sine gloria quoad substantiam, nec possidetur gloria quoad substantiam in se tunc, quando promeremur augmentum gratiæ, sed solum possidetur in spe & jure conditionato: e contra, dum meremur augmen-

tum Gratiæ, jam actu præsupponitur possidere Gratiâ quoad aliquem gradum. ergo ostenditur, cur Gloria dicatur simpliciter esse præmium, autem Gratiâ vt sic.

906. Responderi potest 2. Cum Cast. de Lugo & Arriaga, diversimodè comparati meritum nostri operis ad augmentum Gratiæ & Gratiæ. Nam augmentum Gratiæ ita meretur, vt nullo modo possimus Gratiâ mereri de condigno, nisi præsuppositâ aliâ gratiâ sine meritis de condigno habitâ, quam quidem possimus merendo augere, non tamen primò producere. At verò bonis operibus in gratia factis, ita meremur gloriam, vt etiam si Deus noller dare gloriam, intuitu gratiæ precedentis habitæ merito, adhuc opus factum in gratia meretur vitam æternam & gloriam: E contra, ideo non dicimur promereri gratiam, sed augmentum gratiæ, quia illud meritum bonum non sufficit ad finem gratiæ, sed, vt sumus gratiores, eo quod sumus grati.

DICES. Si res ita se habet, non debet Concilium plus dicere, quàm quòd meremur vitam æternam, nihil addendo de augmento ejusdem. R. Concilium non immerito destinxisse inter vitam æternam, & ejus augmentum; nempe, vt specialiter damnet hæreticos qui ita negant nos mereri vitam æternam, vt etiam si hoc concederent (prout forsitan alii concesserunt) adhuc negarent augmentum Gratiæ, seu Gloriæ inæqualitatem in Beatissimis, provenientem ex inæqualitate meritorum: in qua finem adducunt Parabolam de denario dummodo æqualiter soluto inæqualiter laborantibus.

CONTROVERSIA IX.

Vtrum Actus nostri possint ab extrinseco participare formaliter rationem Meriti. ubi etiam: de conjunctione cum meritis Christi.

907. Quæstio movetur, quo sensu accipienda sit celebris illa doctrina Alcerarum, qui hortantur, vt quis ad exordium diei omnia sua opera, quæ toto diei decursu facturus est, offerat ad Gloriam Dei. Quæstio, inquam, nata est, quid circa opera postea subsequenda operetur illa prima intentio generalis? an operibus subsequentibus tribuat aliquam vim merendi & merendi præmium? Nisi enim ad hoc servetur illa intentio relativa operum ad Gloriam Dei, non apparet, quam utilitatem tantopere commendabilem habeat.

908. Dicendum est primò. Operibus extrinsecis, hoc est, non formaliter liberis, nihil recedit ab hujusmodi intentione. Conclusio sufficiens